

U. a. hebt der Autor aus der Umgegend von Tiflis die bisher noch im Kaukasus nicht angetroffene *Liodes algerica* Rye sowie fragliche *Potosia funesta* Mén. hervor.

Neue Varietäten: *Tachys 4-signatus* v. *fortepunctatus* Eichler und *Thalassophilus longicornis* v. *seminiger* Eichl.

Notatki koleopterologiczne II¹⁾.

Notices coléoptérologiques II.

podał

Dr. HENRYK CISZKIEWICZ.

W notatce niniejszej podaję na podstawie własnego zbioru stanowiska kilkunastu rzadszych gatunków oraz kilka nowych dla naszej fauny odmian (*) chrząszczy z rodziny Stonkowatych (*Chrysomelidae*).

*1. *Donacia thalassina* Germ. a. *porphyrogenita* Westh. 1 ok. wraz z formą typową. Poznań, Dębina 26 V 30.

2. *Zeugophora scutellaris* Suffr. 2 ok. na liściach topoli, Dęblin 27 IX 25.

3. *Gynandrophthalma flavicollis* Charp. 1 ok. na *Alnus incana*, Wilno 15 VI 20 i 2 ok. skoszone z krzewów w Pieninach 11 VII 29.

4. *G. affinis* Hellw. Kilka okazów na *Corylus* w wąwozach koło w. Włostowice pod Puławami 12 V 25 i 1 ok. wraz z poprzednim w Pieninach.

5. *Cryptocephalus sexpunctatus* L. 1 ok. na krzewie grabu, Poznań-Dębina 7 V 30.

6. *Cr. signatus* Laich. Liczny na *Salix amygdalina* i *Myricaria germanica* na Podhalu (Poronin, Bukowina) i w Pieninach; VII.

*7. *Cr. lactus* F. a. *miconotatus* Pic. Kilka ok. wraz z dość licznie występującą formą typową, skoszonych na suchym pagórku w Ciechocinku; VII 26.

8. *Cr. janthinus* Germ. Na krzewach; Mińsk Maz., Ciechocinek; VII — VIII.

¹⁾ I — patrz P. P. E. t. VII, str. 296—7.

9. *Cr. coerulescens* Sahlb. Okolice Warszawy, Mińsk Maz., Ciechocinek; krzewy, VI.

10. *Cr. quadripustulatus* Gyll. 1 ok. skoszony z krzewów, Odoljon pod Ciechocinkiem 2 VII 26.

11. *Cr. flavipes* F. Okolice Wilna i Pieniny; VI — VII.

*12. *Cr. bilineatus* L. a. *bisbilineatus* Pic. Wszędzie z formą typową.

13. *Cr. chrysopus* Gmel. Ciechocinek, Dęblin, Poznań; skoszony z krzewów, przeważnie tarniny (*Prunus spinosa*), VI.

14. *Cr. saliceti* Zebe. Pieniny, 1 ok. skoszony z krzewów 11 VII 29.

15. *Cr. carpathicus* Friv. Zgodnie z przypuszczeniem dr. R. Kuntzego (P. P. E., t. IV, str. 239), że należy oczekiwać nowych stanowisk w polskiej części łuku Karpat, skoszone z krzewów 2 ok. pod w. Bukowiną na Podhalu 17 VI 30.

16. *Cr. exiguus* Schneid. Skoszony na łąkach w ok. Mińska Maz., Dębina, Częstochowy, VI — VII.

17. *Cr. populi* Suffr. (Cat. Col. Eur.: Ga. G. Hi.). Liczny na *Salix* w końcu VII 26; Ciechocinek.

18. *Cr. pusillus* F. 1 ok. na mokrej łące, Ciechocinek 5 VIII 26.

*19. *Timarcha metallica* Laich. a. *splendens* Matzek. 1 ok. wraz z kilku typowemi pod kłodami i kamieniami w mrocznym lesie smrekowym na zboczu Cyrhli nad Białką na Podhalu 22 VII 29. O odmianie tej pisze Reitter (F. G.): „Es kommen braune Stücke mit blauem Glantz vor, die vielleicht die mir unbekannte a. *splendens* Matzek sein könnten“.

*20. *Chrysomela olivacea* Suffr. a. *umbratilis* Wse. 1 ok. w okolicy w. Bukowiny na Podhalu 24 VI 30.

21. *Chr. geminata* Payk. Dosyć liczny na *Hypericum* w ok. Wilna: Antokol, koniec VIII i IX 22; — a. *cuprina* Duft. Bardzo liczny na *Hypericum*, Podhale, w. Bukowina VII.

22. *Chr. quadrigemina* Suffr. 2 ok. skoszone z *Hypericum*, okolice Częstochowy VI 24.

Za łaskawe sprawdzenie niektórych oznaczeń oraz szereg cennych wskazówek, niech mi wolno będzie złożyć na tem miejscu dr. R. Kuntzemu najserdeczniejsze podziękowanie.

Résumé.

L'auteur cite plusieurs espèces des Chrysomelides rares en la faune de Pologne ainsi que les aberrations nouvelles pour la même faune, ces dernières marquées d'un astérisque (*).

Trzy nowe pszczoły z Polski

(Drei neue Bienen aus Polen)

5 Textfiguren

napisał

J. NOSKIEWICZ.

Nomada minuscula n. sp.

♀. Mit *furva* Pz. sehr nahe verwandt aber viel kleiner u. schlanker; Körperlänge 3·5—3·8 mm, die größte Breite des Hinterleibs 1 mm.

Schwarz. Rot sind: Oberlippe, Oberkiefer, Vorderrand des Kopfschildes, Wangen, schmale, mehr oder weniger unterbrochene Streifen ringsum die Augen, Pronotum, Flügelschuppen, kleine Seitenmakeln am Mesonotum vor dem Schildchen, Seitenteile des Schildchens, Hinterschildchen u. große Flecken der Mittelbrustseiten, manchmal auf fast ganze Mittelbrustseiten ausgedehnt. Hinterleib dunkelbraun; das 1. Tergit in größerer oder kleinerer Ausdehnung u. das 2. an der Basis, besonders seitlich, rötlich-braun. Beine braun, Vorder- u. Mittelschienen innen, die vorderen u. mittleren Tarsen u. die Glieder der Hintertarsen an der Spitze gerötet. Fühler rötlich, oben gebräunt.

Kopf so breit wie der Thorax, im Scheitel etwas stärker als bei *furva* gewölbt, hinter den Augen weniger stark verengt u. viel spärlicher u. kürzer behaart. Gesicht nur sehr undeutlich länger als zwischen den Augen breit; die inneren Augenränder nach unten ziemlich stark konvergierend (das Verhältnis des oberen Augenabstandes zum unteren fast — 4:3). Oberlippe unbeehrt; an der Basis verflacht und stark glänzend, zerstreut, fein punktiert, mit breiten, glatten Zwischenräumen. Das untere Gesicht, sammt Kopfschilde, stärker als bei *furva* glänzend, zerstreuter punktiert, etwas länger, weißlich behaart; am Kopfschilde die Haare vorhanden, die über seinen Vorderrand hinausragen.